

De enige foto van Matt

Matt Talbot **van alcoholist tot heilig man**

Deel 5: Een weg van geloof (1)

Matt groeide op in een katholiek gezin. Hij werd na drie dagen gedoopt en ging steeds net lang genoeg naar school om te worden voorbereid op zijn eerste biecht en eerste communie en vervolgens zijn vormsel. Ook ging hij iedere zondag naar de kerk om de mis te horen, zoals de kerk voorschrijft. De communie ontvangen kon hij echter vrijwel niet, omdat hij – waarschijnlijk met uitzondering van de verplichte biecht en communie met Pasen – niet biechtte. Wellicht ging hij 's ochtends naar zijn werk na een kort

ochtendgebed – of bij tijdnood alleen het maken van een kruisteken – en sloot hij de dag af met eveneens een kort gebed. Zoals bij de meeste leren was zijn geloof eerder een vanzelfsprekendheid dan een diepgevoelde ervaring. Jaren later keek Matt terug op deze tijd en zei: *“ik zou de laatste persoon moeten zijn om advies te geven over geloof. Toen ik jong was, was ik achteloos over geloofszaken omdat ik dronk, en ik brak het hart van mijn moeder”*.

Nadat Matt was gestopt met het drinken van alcohol, veranderde dit.

Hoewel Matt vóór en na zijn werk naar de kerk ging, en daar ook een groot deel van de zaterdag en zondag in gebed doorbracht, valt niet uit te sluiten dat hij dit in eerste instantie vooral deed om bij zijn drinkmaten en de kroegen weg te blijven. Dit veranderde al snel. Van een eenvoudige en gemakkelijke bekering was echter geen sprake. Matt heeft later een vriend en collega verteld over twee gebeurtenissen die hiervoor tekenend zijn.

Kort nadat hij had beloofd geen alcohol meer te drinken wilde hij de Franciscus Xaveriuskerk binnengaan maar ervoer dat hij door een onzichtbare hand werd tegengehouden. Overtuigd dat de duivel hem tegenhield, beval hij deze weg te gaan en kon hij alsnog de kerk ingaan.

Een tweede gebeurtenis vond enkele jaren later plaats. Matt woonde de mis van half zeven 's ochtends bij in dezelfde kerk. Toen hij te communie wilde gaan overviel hem een sterk gevoel van wanhoop; het was nutteloos te proberen van de drank af te komen, zijn godsdienstige oefeningen hadden geen zin en hij zou het toch niet volhouden. Matt ging niet te communie en verliet de kerk. Hij zwierf rond door de stad en kwam rond acht uur aan bij de pro-kathedraal in Marlboro Street. Hij ging naar binnen om de mis bij te wonen en te communie te gaan, maar de wanhoop overviel hem opnieuw en hij vertrok. Hetzelfde gebeurde bij de mis van negen uur in de kerk in Berkely Road. Om kwart voor tien kwam Matt weer aan bij de Xaveriuskerk waar hij die dag was begonnen. Hij ging languit op de grond liggen met zijn gezicht naar beneden en zijn armen in kruisvorm uitgespreid. Matt bad en zei *“U weet het Heer, ik wil niet hervallen in de gewoonte die ik heb verlaten”*. Ook vroeg hij de maagd Maria om hulp. Na ongeveer tien minuten verliet de wanhoop hem, en hij kon ongestoord de kerk ingaan en de communie ontvangen.

Matt heeft zich bij de keuzes die hij maakte nadat hij was gestopt met drinken steeds laten adviseren door priesters.

Eén daarvan was dr. Keane. Bij hem biechtte Matt in 1884 en legde hij zijn eerste *pledge* af. Keane werd datzelfde jaar Dominicaan. Matt bleef hem door de jaren heen regelmatig bezoeken in de kerk in Dominick Street en in andere kerken; tussen de spullen van Matt bevonden zich een aantal teksten van preken van Keane. Matt ging ook veel om met de priesters O'Callaghan en James Walsh S.J., bij wie hij ook biechtte.

Een bijzonder contact had Matt met dr. Hickey, een priester in Clonliffe College. Niet alleen ging Matt naar hem toe om te biechten, maar getuigen vertelden ook dat Hickey Matt vaak

thuis bezocht. Al in het begin van de twintigste eeuw vertelde Hickey soms aan zijn studenten aan Clonliffe College dat hij vaak een heilige man bezocht; hij bleef dat de hele avond bij Matt, ze zongen en praatten samen. Hickey vertelde in januari 1925, enkele weken voor zijn dood, in een gesprek met een parochiaan dat ging over gebedsverhooring, dat als hij zelf in gebed iets bijzonders wilde vragen hij altijd aan een arme oude man vroeg voor hem te bidden, en dat die gebeden altijd werden verhoord.

Als hij doordeweeks 's ochtends bij de kerk aan Gardiner Street aankwam voor de eerste mis van 05:00 uur en de kerk was nog gesloten, knielde Matt op de trap van de kerk om te bidden. Als er echter ook al andere mensen waren, trok hij zich terug op de trap van het nabijgelegen klooster zodat het geklets van de anderen de concentratie van zijn gebed niet zouden verstoren. Bij het binnengaan van de kerk knielde Matt op de grond en kuste die, stak een kaars aan bij het Maria altaar en ging zitten op een onopvallende plek vanaf waar hij drie altaren kon zien. In deze tijd, vóór het tweede Vaticaans concilie, gebeurde het veelvuldig dat aan de drie altaren tegelijk de mis werd opgedragen. Op zondagen bezocht Matt vaak vele kerken en hoorde dus talloze missen. In een klein boekje met gebeden en hymnen dat Matt de laatste vierendertig jaar van zijn leven bij zich droeg had Matt zelfs geschreven "*Op het feest van de zeven vreugden van de Zalige Maagd Maria was ik, Matt Talbot, aanwezig bij eenentwintig missen*". Zelfs destijds was dat een uitzonderlijk hoog aantal.

In een tijd dat mannen gewoon waren één of twee keer per jaar te gaan biechten, ging Matt wekelijks. Hij zocht priesters die hem hielpen te groeien als mens en als gelovige. Dit is ook te zien in de boeken die Matt las. In de eerste jaren bestond zijn literatuur vooral uit de bijbel en uit heiligenlevens, maar in de loop van de tijd kwamen daar ook theologische en filosofische werken bij. Matt las langzaam, waardoor wat hij las ook echt kon bezinken.

Matt had in zijn jaren van dronkenschap de gewoonte ontwikkeld soms stevig te vloeken. Het viel hem moeilijk dit af te leren. Het werd makkelijker toen hij op de mouw van zijn jas twee spelden stak in de vorm van een kruis, zodat hij iedere keer dat hij naar zijn handen keek werd herinnerd aan de kruisiging van Christus.

In de loop der jaren nam Matt een aantal boetepraktijken op zich. Hiermee ging hij verder dan in zijn tijd gebruikelijk was. Wat de redenen hiervan waren zal wellicht altijd onduidelijk blijven, maar waarschijnlijk wilde hij enerzijds boete doen voor zijn jaren van dronkenschap en anderzijds zo dicht bij God proberen te komen. De boete praktijken waren gevarieerd, en ontwikkelden zich in de loop van de tijd.

Zo maakte hij op zeker moment onopvallende sneden in zijn broekspijpen vlak onder zijn knieën, waardoor hij als hij knielde in de kerk op zijn blote knieën rustte.

Ook verving hij zijn matras en kussen door ruwe houten planken en een blok hout. Aanvankelijk probeerde hij dit verborgen te houden voor zijn moeder die, na de dood van Matts vader in 1899, bij hem was komen wonen, en ook voor zijn zussen die zijn woonruimte schoonmaakten. Hij zette toen de planken en het blok hout tegen de muur.

Later, toen hij ontdekte dat zijn moeder en zussen de planken hadden gezien, liet hij ze op zijn bed liggen, bedekt met een dunne deken. Mogelijk heeft Matt deze wijze van boetedoening overgenomen uit de strenge traditie van het Ierse monnikendom.

Hoewel de maaltijden van het gewone volk al niet uitbundig waren, hield Matt zich aan strenge vastenregels. In de veertigdagentijd en in juni één maaltijd, of twee lichte maaltijden per dag, zonder vlees of melkproducten. Op zondag, als Matt 's ochtends meerdere missen had bijgewoond, was zijn eerste en vaak enige maaltijd 's middags om twee uur. Op die dagen dat Matt vlees zou kunnen eten vroeg hij vaak in plaats daarvan zijn zus Susan Fylan-Talbot – die voor hem kookte – in plaats daarvan vis te koken. Hij zei haar dan de vis mee te nemen en hield zelf het water waarin de vis was gekookt om er zijn brood in te dopen. Zijn zus vertelde later dat ze zich afvroeg hoe Matt in leven bleef met de geringe hoeveelheid eten die hij gebruikte. Ondanks het weinige eten en zijn harde werken bleef Matt er gezond en goed uitzien.

Matt heeft altijd eenvoudig, lichamelijk werk gedaan. Hij gaf zijn geld in beheer aan zijn moeder. Hiermee konden de noodzakelijke uitgaven worden gedaan. Veel van zijn inkomen werd door Matt weggegeven, onopvallend, aan mensen die in bittere armoede leefden en aan missies van de kerk.

Een citaat van Matt:

Het is niet onze lichamelijke aanwezigheid die ons doet toebehoren aan de wereld, maar een gehechtheid, een genegenheid voor haar ellendige ijdelheden.